

doživlja na intimen način in tako pride v njegovo neposredno bližino. Politične, gospodarske, ekološke, pacifistične teme – vse je tako resnično, smešno in marsikdaj žalostno v svojem bistvu. Vse nam je v hipu tako blizu, da vse lahko posvojimo.

Nedvomno nas gane prizor z naslovom Poplave. H kronologiji lanskega poletja je avtor pristopil na (p)oseben, samosvoj način. Čutenje tragike ob naravni ujmi je podal skozi parafraziranje Solzic Prežihovega Voranca. Tako je ustvaril edinstveno in zelo intimno celoto. Tu ni ostrine linij, tu ni grotesknosti. V zapisu je čutiti ustvarjalno preciznost, težnjo po dovršenosti ter mehko avtorjevo dušo, globino njegove miselne percepcije in metjejsko izpiljenost likovnega mojstra. Vse to učinkuje kot oblíž na rane.

Jasnost, preprostost in privlačnost odlikujejo tudi njegov stripovski jezik. Z njim ustvarja za strip značilen spoj podobe in besede. Zaustavlja se v posameznih prizorih, v sekvencah, ki jih povezuje v zgodbe – informativne, poučne in celo izrazito osebno izpovedne. Njegovi junaki nosijo njemu lasten genski zapis in ujeti so v dinamične kadre. Situacije dodatno zaživijo skozi besedni del, ki ga dr. Horowitz prav tako odlično obvlada. V kratkih zapisih pove bistvo, pri tem pa ohranja lepoto in bogastvo jezika. Črta in beseda sta mu torej zelo blizu; sta izrazito samosvoji, njegovi.

Da, Ciril Horjak zna! Na duhovit in družbeno zavzet način vedno najde pravi likovni odgovor. Podaja ga z nabrušenim likovnim jezikom, ki zareže v bistvo stvari, a tudi s seizmografsko občutljivimi črtnimi sledmi, ki se povežejo v prizor miline in blagodejnosti.

Ciril Horjak PREŠERNOV NAGRAJENEC DR. HOROWITZ

Ciril Horjak

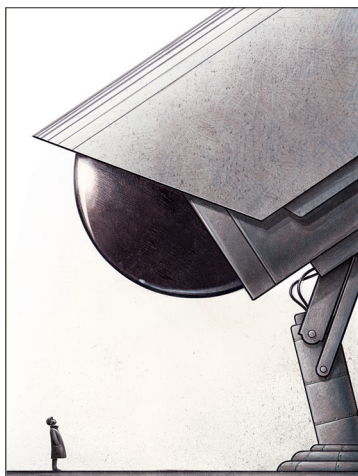
PREŠERNOV NAGRAJENEC

DR. HOROWITZ

Anamarija Stibilj Šajn

umetnostna zgodovinarica in likovna kritičarka

Ciril Horjak je akademski slikar, ki velja za enega najbolj prepoznavnih in kvalitetnih avtorjev slovenske karikature in stripovske umetnosti. Deluje na širokem likovnem področju, in sicer kot slikar, risar, stripar, ilustrator, karikaturist in pedagog. Za svoje delo je prejel že številne pomembne nagrade in priznanja, med drugim nagrado Društva novinarjev Slovenije za izstopajoče novinarske dosežke v letu 2017. Je tudi letošnji nagrajenec Prešernovega sklada, in sicer za ustvarjalno delovanje na področju stripa v zadnjih treh letih.

Ciril Horjak, z drugim imenom dr. Horowitz, je neutruđen, iskrič in pronicljiv ustvarjalec na posebnih področjih likovnega upodabljanja, kot sta strip in karikatura. Zanj je značilno, da motivno snov jemlje iz družbe in da se preko avtorskih interpretacij ponovno vračata v širok krog občinstva. Zaradi nenehne prisotnosti Horjakovih del med publiko lahko rečemo, da so vseskozi na razstavi. Ne gre sicer za klasične razstavne postavitve, ampak za objave v številnih domačih in tujih revijah in časopisih. Tedensko za časopis Večer riše karikature, za sobotno časopisno prilogo pa portret dnevniškega pisca. Ustvaril je tudi vrsto avtorskih stripov in soustvaril različne stripovske almanaha.

Na razstavi v Knjižnici Franceta Balantiča v Kamniku ga spoznavamo kot karikaturista in striparja.

Ker se avtor nenehno ustvarjalno sooča z življenjem, so vsebine njegovih del različne. Vsem daje »okvir« za avtorja značilna hudomušna, vesela interpretacija, v kateri na sočen način odslikava širšo družbeno realnost in posameznika v njej. Njegove refleksije so tudi kritične, ironične, satirične, polne zanimivih miselnih utrinkov. Avtor zna kakršnokoli témo prikazati na izviren način, jo razkriti s sebi lastnim pogledom na svet, jo začiniti z avtorsko intimno domišljijo in sporočilnostjo. S svojimi deli zna pritegniti pogled, sprožiti hiter emotivni odziv in še dolgo vplivati na gledalčev miselni tok.

Pri likovnovizualni realizaciji je jasen in neposreden. Tovrstne karakteristike so kot

neke vrste genski zapis vseh njegovih del in prav zato mu je risba temeljno izrazno sredstvo, je sled, ki je odgovorna za vse tisto, kar avtor želi povedati. To elementarno likovno izrazilo mu namreč omogoča, da lahko maksimalno razkrije svoj osebni likovni in miselni potencial.

Milan Butina je zapisal: »Risba omogoči dialog umetnika s svojo mislijo.« Hegel pa je že pred njim v Estetiki obelodanil, da zasluži ročna risba največjo pozornost, saj v njej umetnikov duh neposredno pr(e) ide v spretnost njegove roke in lahko na tak način izrazi vse, kar je v njem.

Za Horjakovo risbo bi lahko rekli, da je hitro in koncentrirano razodetje. Črtne sledi so predvsem aktivne in s tem oblikotvorne, so konture, ki zvezno artikulirajo figuralne like in druge elemente pripovednosti. V posameznih rešitvah sicer linije nastopajo tudi kot medialne ali razmejitvene in pasivne; z njimi avtor ustvarja ploskve ali celoto izgrajujejo v smeri plastičnega in prostorskega vtisa. Vsaka linija je odločna in hkrati občutljiva. V procesu risarske artikulacije se poleg razvijanja in preciziranja motivne snovi izražajo tudi prvinske in intimne okoliščine oblikujočega duha, ki pronicljivo veje skozi vsako črtno sled. Čeprav je osnovni gradnik karikature in tudi stripa risba, je ta odprta za barvne intervencije, in tako se srečujemo tudi z intenzivnimi barvnimi ploskvami. Z barvami avtor izpostavlja posamezne segmente zgodbe ali dodatno pričara atmosfero ter nas še tesneje poveže z resničnostjo.

Življenje je pestro, polno dogodkov in situacij, ki od seizmografsko občutljivega avtorja, kot je Ciril, terjajo odgovor. In svet je poln ljudi, ki jih opazi njegovo oko, ljudi, ki odigravajo pomembne vloge in nam celo krojijo usodo. Nekatere predstavi na splošen, arhetipsko prepoznaven in izrazno stopnjevan način, še posebej blizu pa mu je portretni pristop, z naglaševanjem karakterističnih oblik oziroma potez. Iz anatomskih danosti in fiziognomije je zaznati zunanje značilnosti posameznika in odkrivati je mogoče njegove notranje, osebne lastnosti. V njegovih delih srečujemo situacijske prizore s ključnimi elementi prostora in časa ter dogodka, vsekakor pa avtorjev slikovni oder pripada tudi figuram. Nekateri prizori so zgoščeni, v drugih se osredotoči na en sam, skrbno izbran detajl, ki je dovolj zanimiv in pomenljiv.

Za razstavo je avtor izbral cel niz del iz daljšega obdobja, a v vseh ostajata svežina in večna sporočilnost. Čeprav je motivna snov obča, jo vsak lahko

